

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

Cap. X. Quartum Privilegium. De Indulgentiis Stationum, quas concedit
Bulla.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

muris predictæ Urbis, tam pro se, quam per modum suffragii, pro defunctis, pro quibus visitaverint, consequantur.

CAPVT X.

Quartum Privilegium. De Indulgentiis Stationum quas concedit bulla

1. **V**isitantibus Ecclesias Almae Urbis Romæ conceduntur variae indulgentiae, quarum aliquæ, quæ conceduntur iis, quæ visitaverint hanc vel illam designatam à Summo Pontifice Ecclesiam, sunt solemniore, vocanturque proprio vocabulo, Stationes, quia ut indulgentiæ eas acquirantur, itur ad standum ibi, & ibidem orandum.

Has ergo indulgentias Stationum, non autem alias, quæ aliis titulis conceduntur in aliis Ecclesiis concedit nunc in Bulla Pontifex, si illi qui bullam acceperunt, sequentes conditiones, quas statim explicabimus ponant.

2. Et quidem singulis quibusvis diebus anni, esse Romæ dictas stationes, & ibid, præter alias acquiri indulgentiam Plenariam, notat Gall. cl. 6. d. 6. d. 60. & Castr. de bull. p. 5. n. 9.

§. I. *Quinq[ue] Ecclesias, vel altaria visitaverint.*

Nosine Ecclesiæ venit locus Deo dicatus, auctoritate publica Episcopi erectus, ad Missam, divinaque officia celebranda. Altaris autem nomine, venit locus ille, seu illa mensa firma, lapidea, vel lignea, super qua exhibetur sacrificium. Nam propterea Altaria quædam in plateis, vel congregationibus, vel locis similibus, ubi sacrificare non conceditur, à nomine Altaris hic excluduntur.

2. Rursus licet Oratorium privatum, in quo, ex peculiari concessione Pontificis Missa celebratur in domo privata, dubitetur, an ad hunc effectum comprehendatur sub nomine Ecclesiæ docente Diana, p. 5. n. 2. ref. 43. ac Trull. l. 1. de bull. §. 6. d. 12. comprehendit, negante autem Gall. c. 8. d. 73. tamen Altare sic per omnes comprehenditur sub nomine Altaris, quia sine controversia habet omnia requisita ad verum Altare.

3. Jam vero cum Pontifex ejusmodi visitationem concedat sub disjunctione, Ecclesiæ, vel Altaris, puto cum Trull. l. c. d. 2. esse certum, te lucrari has indulgentias, si visitas quinque Altaria unius Ecclesiæ, quamvis in tuo Oppido plures adsint Ecclesiæ.

4. Propter eandem disjunctionem puto cum Lud. à Cr. d. c. 8. d. 13. n. 1. aliisque te ad libitum posse visitare tria v. g. Altaria unius Ecclesiæ, & duo alterius, vel contra, quamvis in utraque plura extent Altaria. Sed

5. Inquires Primo. Altare, in quo actu non adest illud quod vocamus Portatile seu Altaretum, aptumne est ad hunc effectum, de quo loquimur?

Respondeo, esse probabiliter aptum, quia satis est, si illud sit ex se Altare, & ex licentia Superioris, aptum ad sacrificium; secus, si non adsint, & vel tres Tobalæ, non sufficere. Affert pro hac Resolutione posset Rodericus in add. ad Bull. §. 8. p. 23. qui docet, si in aliqua Ecclesia sit aliquod Canonicum impedimentum, ob quod ibi celebrari legitime nequeat, esse aptam ut ad hunc effectum lucrandi indulgentias Bullæ, visitetur, cum sufficiat locum esse Sacrum auctoritate Episcopi, & deputatum ad celebrandas Missas.

6. Quod si ponas, sive Altare Oratorii Privati jam esse redditum profanum, sive Altare Ecclesiæ à Ministris redditum omnino ineptum ad Sacrificium per partialem v. g. vel totalem destructionem; non est mirum, si tunc illud excludamus; quia, ut sic non retinet essentiam, ut ita loquar, Altaris.

7. Inquires secundo, si forte in aliquo Oppido non inveniatur quinque Ecclesiæ, nec una cum Altaribus quinque, sed cum uno tantum Altari, quid faciendum?

Respondeo. Tunc profecto concedit Summa Pontifex, satis esse si visitetur unum Altare quinque.

8. Hinc, si alicubi existas, ubi solum sit Oratorium privatum cum uno Altari, poteris cum fructu huius Privilegii quinque visitare dictum Altare, jam cum illud est verum Altare, ut dictum est modo.

9. Quid si alicubi existam ubi sunt quinque Ecclesiæ vel una cum quinque Altaribus sufficiat, si unum Altare quinque visitem.

Respondeo. Nequaquam sufficere, quia Privilegium visitandi quinque unum Altare, conceditur dumtaxat quando defunt quinque Ecclesiæ, vel quinque Altaria.

10. Et nota cum Henriquez, l. 7. c. 30. n. 1. deficiam quinque Altarium non satis esse, si sint in ea Ecclesia quam tu eligis visitandam; sed requiritur, ut quinque defunctus adsint in toto Oppido.

11. Inquires Tertio. Si ego habens Bullam decem aliquo impedimento, unde nequeam visitare quinque Ecclesiæ, nec quinque Altaria, potestne cum fructu visitare quinque unum Altare, ad quod possum me conferre? Ejusmodi certe sunt Moniales, quæ raro unico gaudent altari in sua Ecclesia; ejusmodi sunt in carcere inclusi, ejusmodi infirmi, ejusmodi qui per malum ab inimico v. g. timent si abeat per Ecclesiam.

12. Respondeo. Si prædictis suppetat copia unius Altaris, posse illud cum fructu huius Indulgentiæ quinque visitare probabiliter docet Bardi p. 2. Tr. 4. cap. 4. §. 4. n. 44. Et ratio quidem nequaquam est, quia non debemus presumere, Pontificem velle excludere ab hac Indulgentiis plures, qui dictis impedimentis sine sua culpa detinentur, non est, inquam, hæc ratio, quia non facile præsumo extensionem, quando nullum est verum in Privilegio, quod extensionem infunderet: sed ratio est, quia in tenore huius Privilegii sunt illa verba, (In illarum defunctum) quæ certe satis verificari videntur non solum quando defectus est ex parte Ecclesiarum vel Altarium; verum etiam quando est ex parte habentium Bullam, siquidem personis vere impeditis vero defunctis illa quinque Altaria.

13. Inquires Quarto. Dum quis visitat quinque Altaria in eadem Ecclesia satisfactine, si ex eodem loco sine mutatione situs ea visitet, Quid Secundo si sine dicta mutatione visitet quinque idem Altare?

Respondeo. Dum visitas quinque Altaria, certe securius es, si dum fundis preces facias aliquem corporis motum versus illud Altare ad quod preces porrigis; locus, ea visitatio non videretur esse quintuplex, sed una. Dum item visitas unum Altare quinque (quæ est secunda quaestio) securius etiam eris, si prima visitatione hoc est, prima oratione finita, caput v. g. inclines, vel es genuflexus, surgas, & iterum genuflexus, & sic facies in singulis, ut nimirum appareant, & quidem sensibilibus, esse plures visitationes. Ita Trull. l. 1. §. 6. d. 1. n. 4. & Gallegus l. c. d. 75. §. 79.

14. Dixi (securius) nam cererum probabile est, si scire corde moveri, hoc est mente distinguere unam visitationem ab alia. Ita Diana p. 1. tr. 12. ref. 102. pluresque alii allati à Gallego, dist. d. 79. ut Sà, Bon. Azor. Lusa. Cane. Vill.

15. Inquires Quinto, Si quis inveniat Ecclesiam plenam ob multitudinem ad illam confluentium, satisfactine, si quinque Altaria visitet, stando pro foribus Ecclesiæ;

Quid Secundo. Si Ecclesia sit clausa.

Respondeo. Si sit clausa non potest sufficere si foris visitet, quia vere illud non est visitare Altare. Eius fortasse visitare Ecclesiam sed non, ut dico, visitare Altare; sicut non sufficere tunc tu esses moraliter persens missæ, quæ in huiusmodi Altari celebraretur.

16. At si sint apertæ fores, & tu ob multitudinem ingredi in Ecclesiam non posses, certo sufficere, ibi orare non solum pro visitanda Ecclesia, verum etiam pro visitando eo Altari, qui sit in prospectu, quia tunc tu es

cies unum cum tota multitudine, quæ tota dicitur moraliter præfens illi Altari, sicuti etiam præfens *ibidem* diceretur, ad satisfaciendum præcepto de assuetudine sacri die festivo.

17. Quod fratre, seu Altaria in prospectu tuo non sint, non sufficit inde orare (quicquid dicat esse probabile quod scilicet sufficiat, Galleg. loc. cit. dub. 77.) quia tunc non esset Altaribus moraliter præfens, ita Trull. l. c.

18. Quod certe idem esset, si vacua Ecclesia tu visitares Altaria, quæ non videas, quia v.g. sint in Capellis intro sita, quare tunc non sufficeret ea, modo dicto, visitare, quia iis non es moraliter præfens, ut non sufficeret ad assistendum sacro pro obligatione præcepti. Lege l. 3. nost. Dec. c. 2. §. 1. a. n. 11.

Imò idem dicendum est, si vacua magna Ecclesia, v. g. S. Petri Romæ, tu orares ad Altare, quod sit in tuo prospectu, sed notabiliter longe distanti. Quis enim tunc diceret hominem in janua dictæ vacuæ Ecclesiæ consistentem esse Altari maximo moraliter præsentem?

Non ita si est plena Fidelium orantium, quia, tunc omnes faciunt unum moraliter, ut dictum est.

§. II. Devote visitaverint.

1. Devote inquit, quare licet in aliis dispositionibus, ubi non ponitur hæc vox (Devote) visitatio Altaris venialiter peccaminosa, v. g. cum vana gloria, vel ex vana gloria sufficeret ad ponendam visitationem requisitam in illis dispositionibus, de quo tamen est controversia inter doctores, quæ lege apud Bellar. l. 1. de ind. t. 3. §. 2. potest tamen in casu nostro, saltem longe tutius, debet esse, sine ullo peccato visitare, visitare enim Altare cum inani gloria, vel cum immodestia, vel confabulando, vel ad finem aliquem, quamvis venialiter non bonum, devote certe visitare non est.

2. Præterea, quia Pontifex dicit, *Sumentes Bullam visitaverint*, ideo hæc visitatio non potest exhiberi per alium, est enim opus injunctum personæ.

3. Et duo quidem debet præstare Fidelis in hac visitatione. Primo, habere intentionem saltem virtutem visitandi: ob finem à Pontifice requisitum. Secundo debet orare pro rebus ab eodem præceptis atque præscriptis, n. mpe pro Unione & Victoria prædictis, sufficere autem si oriet pro intentione Pontificis, mihi certum est, id enim jam est orare pro prædictis, Satis item esse orationem mentalem, diximus in simili supra c. §. licet addam (ut advertit Gall. l. c. d. 81.) tutius esse si addatur aliqua vocalis oratio.

4. Si brevis, seu exigua sit oratio, te diminutam, & orationi proportionatam indulgentiam lucrari, putat idem Gall. c. 7. d. 61. in simili citatque pro se Nisium. Profecto tutius erit, notabilem orationem fundere, ad minus quinque Pater, & Ave, verum qui recitaret tantummodo unum Pater, & Ave, non condemnare, quia jam ponit quod Pontifex præscribit, puta visitationem Altaris cum precibus. E ita tenet Cast. de Bull. p. 5. n. 3. docens sufficere Orationem minimam.

§. III. An pluries possint hæc Indulgentia stationum acquiri, repetendo visitationes, & preces.

1. Possit, sustinet Trull. §. 7. cit. d. d. 3. n. 2. & probabile putat Gal. c. d. 8. citans S. Ant. Palud. Cord. Nav. quia quando Pontifex absolute & sine restrictione indulgentiam concedit facienti opus aliquod, potest ea toties acquiri, quoties opus illud repetitur. Accedit privilegium indulgentiæ, cum non sit in ullius præjudicium ample esse interpretandum.

2. Sed profecto ipsa Fidelium praxis, qua semel sumpta indulgentia uni diei addita, non solent eodem die iterum eandem sumere, ostendit, intentionem Pontificis, non esse, ejusmodi iteratam acquisitionem concedere. Non ita, si Indulgentia ad dicta tempore nequaquam sit, quales sunt indulgentiæ affixæ sacris numismatibus, tunc

Par. III.

enim ipsi iidem Fideles pluries opera injuncta repetunt, quo pluries illas indulgentias acquirant, ut in simili habent S. Thomas, in add. ad 3. p. q. 25. a. 1. ad 4. & Ludovic. à Cruce d. 1. de bull. c. 8. d. 1. §. n. 10. cum aliis. Ratio autem disparitatis est illa, quia quando addita uni tempore est indulgentia, pro una vice, in eo tempore concessa videtur, at quando nulli tempore est addita, non videtur determinata ad vicem unam.

3. Confirmatur, quia hic non acquiruntur nisi indulgentiæ Stationum Romæ, quæ sunt, durante uno tantum die Ecclesiastico, idest à primis Vesperis usque ad Occasum diei sequentis. At certe determinatio temporis, tam brevis ostendit (ut ex Suatio notat Castrop. de Bull. n. 5. n. 11.) intentionem Pontificis esse, ut singulis diebus una vice acquirantur, sive de die, sive de nocte exhibeatur visitatio, altero nimirum dante locum alteri ex multis illuc confluentibus.

§. IV. An hæc Indulgentia Stationum applicari valeant pro defunctis.

1. Possit hæc Stationum Indulgentias applicari pro fidelibus defunctis ex vi bullæ, nimis est certum, quia id nimis manifeste conceditur in tenore Bullæ dummodo ipsi iidem fideles Stationes dictas visitent ex intentione pro defunctis.

2. Hoc autem non intelligitur, quasi tu, qui Bullam sumis stationes seu Ecclesias, vel Altaria visitas, concedas ipse indulgentias defuncto, quia Fidelis homo potest quidem suum bonum opus alteri concedere, quoad satisfactionem, & impetrationem, nullo tamen modo indulgentias; si quidem indulgentia est applicatio Theauri Ecclesiæ, cujus distributio uni Summo Pontifici convenit, sed intelligitur ipse Summus Pontifex (posita, tanquam conditione, tua voluntate, cum operibus requisitis) concedere defuncto indulgentiam.

3. Atque hinc sequitur, licet dum quis est in statu peccati mortalis nihil possit satisfacere, vel impetrare pro aliis, sicuti non potest pro se, quia est Dei inimicus valde tamen probabiliter potest per Indulgentiarum satisfactionem defunctis prodere. Et Cast. de bull. p. 12. quidem vocat communem sententiam, fructuose applicari indulgentiam defunctis ab eo, qui est in statu peccati mortalis; ut etiam satisfactionem Missæ. Ratio autem ducitur ex prædictis, quia nimirum homo dumtaxat ponit condiciones requisitas à Pontifice, & à Christo Domino, at Pontifex, & Christus Dominus est deinde, qui impetit defuncto indulgentiarum & sacrificii fructum. Lege D. T. l. 4. sent. dist. 20. artic. 5. §. 3. seu in add. ad 3. p. q. 27. art. 3.

4. Atque etiam inde fit, ut nisi Pontifex dicat, se indulgentiam ita Fidelibus concedere, ut possit ea applicari pro defunctis, non poterunt Fideles applicare, quia cum ille, qui vere dat defuncto indulgentiam, sit ipse Pontifex, si is non dicat, concessam indulgentiam posse pro defunctis applicari, nihil, quoad eam conducet sola Fidelium applicatio.

CLAVSVLA.

Item quo omnes, & singuli prædicti purius ad Deum preces effundere, & efficacius divinum auxilium implorare possint conceditur, ut possint eligere quemcumque Presbyterum secularem, vel regularem ex approbatis ab ordinario, & ab eo quoruncunque peccatorum, etiam censurarum, etiam Sedi Apostolica & in Bulla Cane Domini reservatorum, & reservatarum plenariam indulgentiam & remissionem semel in vita, & semel in articulo mortis. Aliorum vero Sedi Apostolica non reservatarum aut reservatarum toties, quoties confitebuntur, Absolutionem & remissionem, mediante salutari penitentia, secundum culpam indulgentiam obtinere: dummodo ubi necessaria erit, per ipsos, vel, dato impedimento per Heredes, aut alios satisfactio fiat.

Q 9 3 Not

Notâ Gregorium XIII. concessisse, ut Privilegiis, in hac clausula contentis possit quis iterum cum secunda Bulla frui, sed non tertio, ut infra distinctius explicabimus.

Porto clausula hæc duo continet privilegia, quæ sunt quintum, & Sextum in ordine, de quibus sigillatim sua propria Capitæ jam instituo.

CAPVT XI.

Quintum Bullæ Privilegium circa Absolutionem à reservatis.

1. **Q**ui Bullam Cruciatæ sumpserit potest, durante anno, eligere Confessarium, ex approbatis ab Ordinario, per quem Confessarium absolvi possit pro foro interno ab omnibus casibus, & censuris, satisfacta parte, & quidem, toties quoties à reservatis Episcopis, à reservatis autem Pontifici (excepta semper hæresi) semel in vita & semel in periculo mortis; atque ab iisdem Pontificiis iterum, si secundam bullam sumpserint; non vero tertio, si tertiam modo, quando delicta sunt deducta ad forum contentiosum, cautiones mox dicendæ §. 6. adhibeantur.

Hoc privilegium quod sanè magnum est explicui quidem §. 5. pen. §. 4. n. 11. & Trull. de cas. re. c. 12. §. 9. Sed nunc in proprio loco per partes suas sic explicamus, seu iterum repandimus.

§. I. Explicatur illud ex approbatis ab Ordinario.

1. **S**i in Bulla aliqua, vel rescripto quocunque ut certe in Iubileo sæpe vidimus, dicitur, posse Fidelem, cui sit concessio absolvi seu dispensari à quocunque Confessorio, sed addatur (approbato ab ordinario loci) non est mihi dubium requiri approbationem Episcopi, seu ordinarii illius diocesis, quamvis non tuæ, ubi sit conf. sso, nisi forte limitetur, hoc vel simili modo (à tuo Ordinario, vel ab Ordinario tui loci), tum enim servanda esset limitatio.

2. Dubium ergo solum est, quando absolute dicitur approbato ab Ordinario, ut certe dicitur in Bulla Cruciatæ, de qua noster præfens est sensus. Nam cum sic non appareat, à quo ordinario procedere debeat approbatio, querendum est, quisnam Ordinarius per hæc verba designetur.

3. Pugnant loquendo de dicta Bulla paribus armis utrinque doctores. Non pauci aiunt, sufficere, si in Sacerdote ad sit approbatio cuiuscunque Ordinarii, siue loci, siue ipsius Confessarii, siue Penitentis legitime collata, etiam si dictus Sacerdos alio suum domicilium transferat, & ex illius v. g. huc accedat, modo ipsi approbatio nondum spiraverit; nam si spigavit, dicam mox.

Ratio potissima huius sententiæ est; quia nihil amplius requirunt illa Bullæ Cruciatæ verba, Ex approbatis ab Ordinario, dum aliud non addunt. Ita tenet Henriquez Valer. Tho. Hurtad. Tho. Sanch. Diana, alique quos ego citò Lib. 6. de Penit. c. 5. §. 4. n. 15.

Semper autem notetur illud (legitime) in hac sententiâ, id quod explicatius intelliges ex sequenti decisione.

Ordinarius v. g. Messanensis potestne valide approbare Sacerdotem siue commorantem in alia diocesi v. g. Panormi, adhuc, ut sit eligibilis per Bullam Cruciatæ à Civibus Panormitanis, uti etiam, ut sit eligibilis à quibuscunque aliis Christi Fidelibus?

4. Ita nonnulli putant, quia hic jam erit Sacerdos approbatus ab Ordinario, id quod solum requirit Bulla, esto ille qui approbat, non sit ordinarius loci, nec Penitentis nec Confessarii.

5. Verum id nulla ratione sustinendum est. Nam Tridentinum & Bulla & Rescripta, quando requirunt approbationem ordinarii, loquuntur de approbatione, quæ legitime, & secundum iura conferatur? At secundum quam lege ordinarius Messanensis potest Sacer-

dotti diocesis alienæ concedere approbationem, solum ut sit ab omnibus eligibilis per Bullam? hoc v. g. non est facultatem, ut possit per Bullam eligi, quod est ratio Episcopi potestatem. Approbet ergo huiusmodi Episcopus dictum sacerdotem ad excipiendas confessiones omnium diocesis Messanensis, quod iure posse ab ipso fieri, non dubitamus, quia potest pro suis ovibus undecunque convocare Confessarios; siquidem tunc, quia ipsiusmodi sacerdos legitime erit approbatus ad confessiones, erit ab omnibus per Bullam.

6. Iam vero plures negant, sufficere unam approbationem, quamvis legitimam cuiuscunque Ordinarii, ut quis per Bullam eligi in confessarium queat. Ita Sanch. Vasq. Delugo, Laym. alique ibid. à me citati.

Ratio huius secundæ sententiæ potissima hæc est; Summus Pontifex in hac Bulla Cruciatæ, dum potest Confessarium approbatum, proficitur, velle se confirmare dispositioni Concilii Trid. Sed Tridentinum requirit approbationem Episcoporum in singulis diocesis, ut nos diximus l. de pen. c. 5. ergo etiam causam requirit in Bulla Pontifex.

7. Huic tamen rationi sic respondere possit Prima sententia. Pontifex in Bulla Cruciatæ dum potest Confessarium approbatum, proficitur se confirmare cum dispositione Tridentini in substantia approbationis; ut scilicet Confessarius sit legitime approbatus, conceditur. In aliis, & præsertim in multiplici approbatione negatur.

Neque gratis id negatur: Quando enim Pontifex in dandis similibus Privilegiis vult, in multiplici approbatione se conformem reddere dispositioni Tridentini, id explicite facit, apponendo illud ab ordinario loci, vel quid simile: ergo, cum in Bulla non sic se explicet, erit in approbatione illa multiplici conformem se reddere Trid. non intendit.

8. His ita explicatis pronuntio nihilominus, utramque sententiam esse probabilem.

9. Si quis querat. Secundam sententiam sequentes, cuius Episcopi approbationem requirunt?

Respondet, Varii varios. Vasq. alique citati à Bollo, de Iub. sect. 3. c. 2. n. 209. requirunt approbationem Episcopi loci, in quo sit concessio: Laym. alique apud Auer, §. 16. de pen. n. 29. Approbationem Episcopi Penitentis, illius scilicet, qui debet absolutionem recipere. Sanch. cum Delugo, Sanch. l. 3. mair. d. 26. n. 2. requirunt approbationem Episcopi Sacerdotis, puta illius, qui excommunicatus est confessionem atque absolutionem collaturus.

An sufficiat pro Bulla Approbatio qua cessavit.

10. An Confessarius, cui legitime spiravit, vel à quo legitime revocata est approbatio, possit eligi per Bullam? Idem queritur de Parocho, à quo forte ablata est Parochia.

11. Respondet negativè cum Cast. de bull. p. 8. §. 1. n. 5. solum enim est eligibilis pro eo tempore, quo durat approbatio. Ratio est, quia privilegium Bullæ concedit, eligi posse sacerdotem approbatum; & sensus videtur esse, ut sit actu approbatus. Atqui is, cui illa cessavit, non dicitur amplius actu approbatus, sicuti excommunicatus, qui est jam absolutus, non dicitur amplius excommunicatus. Adde inconveniens, quod mox dicam n. 15.

12. Illud ergo Approbatus non est participium præteriti temporis quasi, qui fuit approbatus, sed est nomen concretum, quod requirit formam approbationis actu moraliter adesse, hoc est, eam non fu se revocaram.

13. Aliqui cum Acosta, & ex parte Rodr. Apud Cast. l. 1. c. & Marco Serio in bull. Cruc. hic, in Bullam Cruciatæ dicente id esse probabile, concedunt, contententes se, si dicere fuisset semel approbatus, quamvis fuerit pro tempore approbatus, quo elapso, non fuit ex legitima causa reprobus, quam sententiam refert, & non recipit Cast.